Nr. 39 Koźmin, sobota dnia 16 maja 1925 r. Rok 38

ORĘDOWNIK URZĘDOWY POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: na miesiąc maj 0,75 zł. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: miejscowe mm. 1-łamowy 5 groszy pozamiejscowe „ „ 6 „

Dział nieurzędowy

Wiadomości rozmaite.

Uroczysty pogrzeb ofiar straszliwej tragedji w gimnazjum wileńskiem. 8 maja br. o godzinie 1-szej w południe, odbył się pogrzeb ofiary zamachu w gimnazjum Lelewela, ucznia Zaleskiego. Nabożeństwo odprawił arcybiskup prawosławny Teodor w cerkwi św. Ducha. Archimandryta Filip wygłosił po pólsku patryotyczne kazanie. W pogrzebie wzięły udział władze, delegaci kuratorjum szkolnego i tłumy publiczności.

Między godziną 5 a 6 pop. odbył się pogrzeb prof. Jankowskiego i ucznia Domańskiego. Ulicę Mićkiewicza zaległy tłumy. Po obu stronach ulicy ustawił się szpaler uczniów szkół męzkich i żeńskich. W pogrzebie wzięły udział władze i duchowieństwo prawosławne. Na cmentarzu przemawiali kurator Gąsiorowski i przedstawiciele nauczycielstwa i młodzieży.

Rok ma mieć 13 miesięcy. Liga Narodów przedłożyła plan nowej reformy kalendarza światowego.

Już w starożytnym Egipcie istniał podział roku, który jednakowoż równie mało, jak podział Solona i Juljusza Cesara harmonizował z krążeniem ziemi. Dlatego co kilka lat występowały pewne różnice, które musiałyby uledz poprawkom. Raz brakowało dnia, to znowu było o jeden dzień za dużo, aż do drugiej połowy XVI stulecia utrzymał się juljański kalendarz. Dopiero później papież Grzegorz XIII stworzył kalendarz gregorjański, którego my dotychczas używamy. Ten gregorjański kalendarz ma też swoje braki. Aby uzgodnić go z krążeniem ziemi, trzeba dodawać co cztery lata jeden dzień.

Na życie gospodarcze wywiera wybitny wpływ długość miesięcy (kwestja gaż, obliczanie czynszów), jak również ruchomość świąt. Tylko święto Bożego Narodzenia i Nowy Rok przypadają na tę samą zawsze datę. Inne święta, jak Wielkanoc, Zesłanie Ducha Świętego, Wniebowstąpienie, są ruchome.

Obecnie Liga Narodów postanowiła skorygować kalendarz i porozumiała się już z kościołami rzymsko-katolickim, grecko-katolickim i anglikańskim. — Przedewszystkiem data świąt Wielkanocnych, Wniebowstąpienie i Zesłanie Ducha Świętego, ma być raz na zawsze ustaloną. Ale to jeszcze nie jest główną rzeczą. Każdy rok zamiast dwunastu, ma mieć trzynaście miesięcy, a każdy miesiąc tylko 28 dni. I tutaj jest pewne niedomaganie, bo 13 razy 28 daje 364 a zatem w każdym roku pozostaje jeden dzień, a w przestępnym roku nawet dwa dni. Te naddodatkowe dni mają w nowym kalendarzu pozostać wogóle bez daty. Przypadają one na okres czasu pomiędzy 28 grudnia a 1 stycznia i mają być dniami światowego spoczynku. A więc liczyłoby się w ten sposób: 27-go grudnia, 28 — dzień spoczynku bez daty, w roku przestępnym dwa dni, a potem 1 stycznia. Według tej reformy kalendarza w każdym roku każdy dzień przypadałby na ten sam dzień tygodnia, a więc ten, ktoby się naprzykład urodził w piątek, miałby przez całe życie w piątek urodziny.

Nowy kalendarz światowy, którym zaczynają się poważnie interesować międzynarodowe koła handlowe, ma być wprowadzony w życie w przeciągu najbliższych lat dziesięciu. Dużo przemawia za nim, pewne rzeczy przemawiają także przeciwko niemu — w każdym razie taką reformę kalendarza przywitają życzliwie wszyscy ludzie utrzymujący się z pensji miesięcznych

Poznań. (Zimna kąpiel). Jeden z kupców, przyjeżdżających na targ miejscowy, został napadnięty na Drodze Dębińskiej, zawleczony nad brzeg Warty, obrabowany z 1500 złotych i zegarka, a na dobitkę wrzucony do wody. Kupca w przemoczonem ubraniu i z dość silną gorączką przewieziono do szpitala. Policja wdrożyła w tej sprawie śledztwo, która wyjaśni tajemniczą nocną kąpiel w maju. Na razie stan kupca jest groźny i nie pozwala na przesłuchanie go przez władze policyjne.

Zduńska Wola. (Setna rocznica.) Na dzień 31-go maja i 1 czerwca przypada 100 rocznica założenia miasta Zduńskiej Woli przez cara Aleksandra I, który dekretem z dnia 15 maja 1825 założył tę osadę. Dzień ten obchodzony będzie uroczyście. Punktem kulminacyjnym uroczystości będzie przemianowanie nazwy miasta na Złoty Róg, aktu którego dokona p. Prezydent Rzeczypospolitej.

Piorun w kościele. W ubiegłą niedzielę, koło Piotrkowa w Drużbicach zdarzył się tragiczny wypadek. Oto przed rozpoczęciem nieszporów siedziało w ławkach kilkanaście osób. Między innemi była także 16-letnia dziewczyna, nazwiskiem Krawczykówna, ze wsi Dziewulin, która schroniła się w kościele przed nadciągającą burzą. Nagle uderzył piorun w kościół, wpadł do wnętrza i trafił w nieszczęśliwą Krawczykównę. Środki ratunkowe okazały się daremne.

Warszawa. (Z wycieczki — pod kołami pociągu.) Pewnego wieczora torem kolejowym Warszawa—Praga (Pelcowizna) wracali z pociągu, który ich przywiózł z Jabłonny, małżonkowie Teodor Mierzejewski, lat 57, magazynier huty szklanej i 43-letnia Józefa. Małżonkowie, widząc nadjeżdzający na nich pociąg towarowy, skręcili na tor boczny. Nieszczęście chciało, że tym właśnie torem pędził za idącemi pociąg osobowy Warszawa—Mława. Maszynista pociągu w ostatniej chwili dopiero, gdy zauważył piechurów, zaczął hamować maszynę. Za późno jednak. Mierzejewska wpadła pod koła. Mąż skoczył, by żonę ratować, lecz pośliznął się, upadł i dostał się także pod koła pociągu. Gdy pociąg zahamowano, wydobyto z pod kół lokomotywy już tylko trupy obojga nieszczęśliwych małżonków.

Tragedja w koszarach włoskich. W koszarach w Pistoi doprowadzony do rozpaczy dokuczaniem towarzyszy rekrut dostał ataku szału. W nocy, gdy towarzysze jego spali, szaleniec chwycił za karabin i zaczął strzelać do śpiących. Trzech żołnierzy zostało zabitych, a czterech ciężko rannych. Dopiero gdy szaleniec wystrzelał cały magazyn udało się go obezwładnić.

Człowiek, który miał jednocześnie 42 narzeczone. W tych dniach zgłosiła się do jednego z komisarjatów w Wiedniu młoda panna, żądając aresztowania niejakiego Edwarda Mora.

Zeznała ona, że poznała go na skutek ogłoszenia w pismach.

Mor, zaraz za drugiem widzeniem, prosił o pożyczenie mu małej sumki. Żądane pieniądze zostały mu przez „przyszłą narzeczoną" wręczone.

Spotkawszy się po pewnym czasie z Morem, sprytna panienka zorjentowała się, iż ma do czynienia z oszustem i dlatego zjawiła się w komisarjacie, by oddać go w ręce policji.

Gdy przedsiębiorczy kawaler został aresztowany, pokazało się, iż posiada on 42 narzeczone. Podczas rewizji osobistej znaleziono przy nim prowadzony przez niego pamiętnik w językach włoskim i niemieckim. W pamiętniku zapisane były nazwiska 42 narzeczonych, na których koszt Mor żył bardzo wygodnie. Przy nazwiskach widniały dokładne adresy, oraz dnie i godziny spotkań, jak również w krótkości treść prowadzonych z niemi rozmów.

Don Juan zmuszony był, jak sam zeznał policji, do tak skrupulatnych notatek z powodu licznych „obowiązków", które nie notowane pomięszałyby się mu w głowie.

Z temi 42 narzeczonemi Mor zaręczał się, zmieniając 17 razy nazwisko.

Żywy posąg. W miasteczku North Tonawanda w stanie N. Jork, pewnego poranku przechodnie około skweru przed ratuszem ujrzeli mężczyznę w tych stronach nieznanego, który stał nieruchomo w pozie dość dziwacznej. Z początku nie zwracano na niego uwagi, lecz gdy nieznajomy stał tak nie zmieniając pozy jedną, drugą i trzecią godzinę, wezwano policjanta. Żywy posąg początkowo na zapytania nie dawał odpowiedzi, w końcu oznajmił, że jest polakiem, Michałem Szustykiem z Niagara Falls. Urodził się, w tym mięście i został wybitnie sławnym człowiekiem. Ludzie zawistni swoimi intrygami wymogli na rzeźbiarzu, że nie wykonywa pomnika dla ozdobienia placu w jego rodzinnem mieście, on jednak pragnie postawić na swojem. Przyjechał tu i stać będzie tak długo, aż miasto wzniesie pomnik dla utrwalenia jego zasług. Powiedział to wszystko ani na chwilę nie zmieniając pozy. Nie chcąc szarpać się z obłąkanym, policjant przywołał dorożkę samochodową. Obłąkanego, który nie zmieniał pozy zawieziono na dworzec kolejowy a stąd do Buffalo, gdzie go umieszczono w szpitalu dla obłąkanych.

Tragedja małżeńska w domu na Gródku w Krakowie. Straszna tragedja rozegrała się między Janem Podskalnym portjerem domu t. zw. na „Gródku" — a żoną Podskalnego 23-letnią kobietą. Od szeregu dni między Podskalnym a żoną jego rozgrywały się sceny na tle nieporozumień małżeńskich. O godz. 8 rano po gwałtownej sprzeczce z żoną, Podskalny (ślub zawarli w październiku ub. roku)poderżnął swej żonie brzytwą gardło, tak że, ta padła trupem na miejscu, ociekając krwią.

Podskalny gnany wyrzutem sumienia, pobiegł momentalnie na IV piętro, skąd zrzucił się z okna na podwórze, znajdując śmierć na miejscu.

Po przybyciu komisji sądowo-lekarskiej obie ofiary przewieziono trupiarką do zakładu medycyny sądowej.

Ofiary i pokwitowania

Herbatka Czerwonego Krzyża, która odbyła się 22. 4. 25, wypadła ku wielkiemu zadowoleniu tak członków jak i zarządu z dobrym wynikiem finansowym. Bufet został dzięki hojności miasta i dworów świetnemi darami zaopatrzony. Prócz tego w gotówce, co niniejszem kwituje się, odebraliśmy:

z kwesty po mieście	99	zł
nadesłali pp. Czapski, Obra	30	„
„ Stegmann, Kaczagórka	20	„
„ Salfeld, Bułaków	10	„
„ Kolegjum Sem. Nauczycielskiego	50	„
„ Mitschke, Gałązki	20	„
„ Mitschke, Staniew	20	„
„ Drowa Wyszyńska Koźmin	10	„
„ Kraszewska	10	„
„ Jess Wziąchów	100	„

Dochodu było razem: 1215,17 zł
rozchodu było 291,05 „
924,12 zł

Czysty zysk wynosił 924,12 zł. Cel, na który zostały przeznaczone pieniądze, ma być zakup wozu sanitarnego wciągu tegoż roku, cena którego, jak nam donoszą z Głównego Zarządu w Poznaniu, wynosi obecnie 1200 zł.

Ofiarodawcom, oraz paniom i panom, którzy byli łaskawi dopomóc do uświetnienia zabawy, składam jaknajserdeczniejsze Bóg zapłać.

Drowa Stęszewska,
przewodnicząca Cz. K.

Ruch w towarzystwach.

Tow. Czytelni Kobiet w Koźminie. Członkom podaje się do wiadomości, że bibljoteka Tow. Czyt. Kobiet została otwartą i książki odbierać i zamieniać można w pierwszą i trzecią środę każdego miesiąca między godz. 8 a 9-tą wieczorem w Domu Katolickim. Równocześnie zawiadamiamy, że ostatnie trzy lekcje robót włóczkowych w tem sezonie odbędą się w poniedziałek dnia 18 maja, piątek 22 maja i poniedziałek dnia 25 maja, poczem nastąpi przerwa aż do jesieni.

Za Zarząd:
Drowa H. Winklerowa, przewodnicząca.

Urząd Stanu cywilnego w Koźminie
za czas od 1. do 15. V. 25 roku.

Porody syna: Pasek Stanisław, rolnik Lipowiec — Dorsz Franciszek, rolnik Borzęcice — Franciszek Kaczmarek, robotnik Stara Obra — Stanisław Witkowski, robotnik Mogiłka — Natan Mośkiewicz, handlarz Koźmin — Walenty Borowy, rolnik Lipowiec — Jan Wdowczyk, rolnik Galew — Stanisław Skopiński, weterynarz Koźmin — Marja Kurzyńska, niezamężna robotnica Koźmin,

córkę: Jakób Juskowiak, robotnik Koźmin — Stanisław Konieczny, robotnik Koźmin — Józef Hencel, robotnik Borzęcice — Tomasz Jurdziak, robotnik Polskie Olędry — Piotr Podlasz, krawiec Koźmin — Jan Grobelny, robotnik kolejowy Borzęciczki — Władysław Mroczek, dozorca więzienny Koźmin.

Wypadki śmierci: Marjanna Marciniak, (wdowa) 75 lat Koźmin — Jan Biskup, 7 miesięcy Staniew —

Józef Wojtkowiak, robotnik Orla — Eleonora Andrzejewska z Kozłowskich, 72 lata Koźmin — Agnieszka Bielawna z Bączkowskich, 70 lat Koźmin — Stefan Zmyślony, 10 miesięcy Tatary — Stefan Janicki, 9 miesięcy Staniew — Franciszka Biskup, 9 miesięcy Staniew — Leon Teodorczyk, 5 lat Stara Obra — Anastazja Budziakowa z Mardasów, wdowa Koźmin — Stefan Dzierla, robotnik 28 lat Koźmin — Józef Wdowczyk, 15 miesięcy Galew — Wawrzyniec Dymel, krawiec 56 lat Koźmin — Stanisław Borowy, 4 dni Lipowiec.

Zapowiedzie: Antoni Balcer rolnik Kowalew, z Cecylją Jerchówną Galew — Jan Banaszak robotnik, z Heleną Witkowną oboje z Orli — Jan Rogowski kowal Klonów, z Cecylją Paryzkówną Galew — Metody Stefan Sobierajski Poznań, z Pelagją Kubiakówną Galew — Franciszek Gątowski Łuck, z Heleną Janowską Galew — Franciszek Szymura rolnik Polskie Olędry, z Jadwigą Szymurówna Tatary — Józef Kukfisz robotnik Trzemeszno, z Władysławą Marcinkowską Koźmin — Stanisław Ślusarczyk elektro-monter Ostrów, z Czesławą Marcinkówną Borzęcice.

Śluby: Wawrzyniec Więcek robotnik Mokronos, z Stanisławą Misiakówną Serafinów — Jan Żydlewicz robotnik, z Franciszką Grygiel oboje z Orli — Jan Mroczek rolnik (wdowiec), z Jadwigą Wierzowiecką oboje z Gałązek — Michał Pospiech kowal Bułaków, z Marjanną Balcerkówną Staniew — Józef Filipiak robotnik Koźmin, z Katarzyną Konradowską Gałązki — Michał Wegner starszy poster. Pieszczaniki (Małopolska), z Marjanną Raś Borzęcice — Stanisław Jasik robotnik, z Franciszką Baranek oboje z Borzęcic.

Za tak liczne życzenia i telegramy złożone w dzień naszego srebrnego wesela składamy na tej drodze wszystkiem życzliwem najserdeczniejsze staropolskie

Bóg zapłać!

Bronisławostwo Foltynowiczowie.

w Pogorzeli. 287

Cement, Gips, papę na dachy

poleca

S. Podlewski

St. Rynek

290

Aparaty i szkła

do zapraw oryginalne „Wecka“

poleca

S. Podlewski

St. Rynek

Kino-Polonja

wyświetla arcyciekawy salonowy film p. t.

Błądzące dusze

w 2 serjach i 10 aktach

I. serja w niedzielę, dnia 17 maja 25.
II. „ w poniedziałek, dnia 18 „ 25.
na sali p. Mrozkowiaka w Koźminie o godz. 8-mej wiecz.

Dramat ten odczuty na tle powieści Dostojewskiego

„Idjota”

zaciekawi każdego widza artystyczną grą najsłynniejszy królowej ekranu

Astą Nielsen. 288

ORYGINALNE

Wirówki szwedzkie znanej „Marki“

Alfa-Laval i Perfect

które pod względem konstrukcji, sprawności, dokładności odtłuszczania i długotrwałości wirówki w ostatnim czasie wszystkie inne modele przewyższyły oraz wirówki „Marki“

HEMA-STANDARD

z automatycznem oliwieniem przerabiające 40-600 ltr. na godz.

Niskie ceny sprzedaży. — Korzystne warunki regulacji.

poleca 291

L. Krystek, Koźmin

Tel. 75 **fabryka maszyn roln.** Tel. 75

Książki szkolne zeszyty, piórka, atrament, tablice, rysiki, gąbki i t. d. i t. d.

poleca 289

J. Kraszewska, Koźmin Księgarnia Orędownika

Zapisz się na członka L. O. P. P.

Siedm używanych 292

OKIEN

z całkowitem okuciem i oszkleniem ma na sprzedaż.

Rugowa, Rynek.

Koźmin

---

2 umeblowane pokoje

do wynajęcia 293

od zaraz

Murna 18 I. p. l.

Koźmin

Nie zapominaj nigdy

przy zakupach

o MUSZTARDZIE STOŁOWEJ

„PALMO” 294

Tylko „PALMO“ daje gwarancję dobrego i wykwintnego smaku.

Fabryka musztardy

„PALERMO” T. z o. p.

Tel. 38-04 **Poznań,** Szewska 7 Tel. 38-04

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.

Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie.